

2023

KULLANDIRIM VE ETKİ RAPORU

TKYB

KPMG tarafından sınırlı
güvence denetiminden geçmiştir.

KALKINMA
YATIRIM
BANKASI

Giriş

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB), kurulduğu 1975 yılından bu yana Türkiye'nin kalkınmasına ve büyümesine katkıda bulunmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın hisselerinin %99,08'ini elinde bulundurduğu TKYB, sağlam bir kamu desteği, güvence ve güven tarafından yönlendirilmektedir. Güçlü temelleri ve istikrarlı yapısı ile Banka, Türkiye'nin kalkınma hedeflerine doğru ilerlemesinde önemli bir misyon üstlenmiştir.

Köklü tarihi boyunca Banka, farklı alanlarda piyasa yapıcı olmuştur. TKYB'nin önemli kilometre taşlarından bazıları şunlardır:

- Kamu bankaları arasında TSE EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardı'na sahip olan ilk kamu bankasıdır,
- CDP (Karbon Saydamlık Projesi) İklim Değişikliği Programı'na gönüllülük esasına göre raporlama yapar,
- EIF-NPI (Ulusal Tanıtım Kurumları) Programı üyesidir,
- UNEP-FI Sorumlu Bankacılık İlkeleri'nin kurucu imzacısıdır,
- BM Küresel İlkeler Sözleşmesi Türkiye Sürdürülebilir Finans Deklarasyonu'nu imzalayan ve sektörün önde gelen bankalarının ipotek kredileri ile teminat altına alınan varlığa dayalı menkul kıymetleri ihraç eden Yenilenmiş Küresel İş birliği için İş Dünyası Liderlerinin Yenilenen Bildirisi'ni imzalamıştır,
- Türk Standartları Enstitüsü'nden "İklim Dostu Kuruluş Belgesi" almıştır,
- Türkiye'nin ilk sosyal sukuk ihracını gerçekleştirmiştir,
- Türkiye'nin ilk düşük karbonlu ekonomiye geçiş tahvilinin ihracına yönelik finansal danışmanlık hizmeti vermiştir,
- Türkiye'de Etki Yönetimi Çalışma İlkeleri'ne kaydolan ilk kurumdur.

TKYB, yaklaşık yarım asırdır uzun vadeli kaynaklar sağlayarak farklı sektörlerden çok çeşitli şirketlerin yatırımlarını desteklemede kilit rol oynamıştır. Dünyanın önde gelen finansman kuruluşları ile karşılıklı güvene dayalı saygın bir konuma ve güçlü ilişkilere sahip olan Banka, Türkiye genelinde istihdam, gelir ve refah düzeylerinin artırılması hedefiyle enerji, enerji verimliliği, sanayi, turizm, finans, sağlık ve imalat başta olmak üzere çeşitli sektörlerde doğrudan kredilendirme veya toptan bankacılık yoluyla iş dünyasına finansman imkânı sunmaktadır. Banka, 2030 yılına kadar erişilmesi hedeflenen BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ışığında, sürdürülebilir kalkınmanın finansmanına odaklanmaktadır. Şeffaflık ve sorumluluk esaslı bir iş modeli doğrultusunda, Paris İklim Anlaşması ile uyumlu olarak ve ülkemizin yeşil dönüşüm yolculuğuna destek sağlayarak 2050 yılına kadar sera gazı emisyonlarını net sıfır seviyesine çekmeyi taahhüt ediyoruz.

Türkiye Kalkınma Yatırım Bankası A.Ş. ("TKYB"), 23.09.2022 tarihinde çevresel ve sosyal fayda sağlayan projelerin finansmanına yönelik bir sürdürülebilirlik tahvili ihraç etmiştir.

Bu Kullandırım ve Etki Raporu, 01.01.2023-31.12.2023 dönemlerini kapsayan etki verilerini içermektedir.

Değerlendirme Kriterleri

01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında sürdürülebilirlik tahvillerinden elde edilen gelirlerle finanse edilen proje ve varlıklar, projelerin aşağıdaki özelliklerine göre değerlendirilmiştir:

1. TKYB Sürdürülebilir Finans Çerçevesinde belirtilen “Gelirlerin Kullanımı” ve “Uygunluk Kriterlerinin Kullanımını” karşılayan; ve
2. TKYB Sürdürülebilir Finans Çerçevesi'nde belirtilen her bir “Gelirlerin Kullanımı” kriteri için Anahtar Performans Göstergelerinden (KPI) en az biri hakkında rapor verilir.

Tablo 1: Gelirlerin, Uygunluk Kriterlerinin ve İlişkili KPI'ların Kullanımı

Gelir	Uygunluk Kriterleri	Anahtar Performans Göstergeleri (KPI'lar)
Yenilenebilir Enerji	- Yenilenebilir enerji projeleri (CO_{2eq}/yıl'ın azaltılması veya önlenmesi en az 10.000 ton): -Rüzgar enerjisi santrali -Güneş enerjisi santrali (GES); fotovoltaik (PV) enerji projeleri (hibrit yenilenebilir enerji üretim tesisi ve çatı üstü GES'ler dahil) (tarım dışı arazilerdeki GES'ler), Konsantre Güneş Enerjisi ve güneş enerjili ısıtma ve soğutma projeleri -Biyogaz santrali (hammadde evsel organik atık, gübre, kanalizasyon çamuru olacaktır) - Yenilenebilir enerji ekipmanları -Uygun yenilenebilir enerji teknolojileri için gerekli olan ürünlerin, temel bileşenlerin ve makinelerin imalatı - Yenilenebilir enerji ve ilgili batarya teknolojileri ile ilgili daha sonraki aşama araştırma ve geliştirme projeleri	- Yıllık sera gazı emisyon azaltımı (tCO_{2e}) - İnşa edilen yenilenebilir enerji üretim kapasitesi (MW) - Yenilenebilir enerji üretimi (kWh/yıl)
İstihdam Yaratma	- Kadın kapsayıcı girişim: (i) uygun şekilde belgelendirilmiş temsilci ve yönetim yetkilerine sahip en az bir kadın hissedara sahip olması veya (ii) en az bir kadın üst düzey yöneticiye sahip olmak veya Orta Düzey Yönetici pozisyonunda en az yüzde 25 kadın temsili olan veya (iii) ilgili sektörde gözlemlenen ortalama orandan daha yüksek bir kadın oranını istihdam eden ve/veya istihdam etmeyi amaçlayan, - Düşük gelirli ve/veya dezavantajlı kesimlerden gelen bireyler, engelliler, işsizler, geçici koruma altındaki mülteciler için istihdam yaratmayı hedeflemek	- İlave istihdam sayısı - Kadın istihdamı sayısı

Detaylı Bulgular**Tablo 2: Ayrıntılı Bulgular**

Uygunluk Kriteri	Gerçekleştirilen Prosedür	Olgusal Bulgular
Gelirlerin Kullanımı Kriteri	01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında, sürdürülebilirlik tahvilleri tarafından finanse edilen 9 projenin doğrulanması, projelerin TKYB Sürdürülebilir Finansman Çerçevesinde ve yukarıda Tablo 1'de belirtilen Gelirlerin Kullanımı Kriterleri ile uyumlu olup olmadığının belirlenmesi.	İncelenen tüm projeler Gelirlerin Kullanımı kriterlerine uygundur.
Raporlama Kriteri	01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında, sürdürülebilirlik tahvilleri tarafından finanse edilen 9 projenin, projelerin etkisinin TKYB Sürdürülebilir Finansman Çerçevesinde ve yukarıda Tablo 1'de belirtilen KPI'lar doğrultusunda raporlanıp raporlanmadığının belirlenmesi için doğrulanması.	İncelenen tüm projeler, Gelirlerin Kullanımı kriterleri başına en az bir KPI hakkında rapor vermiştir.

Denetçi'nin sorumlulukları

Sorumluluğumuz, sınırlı güvence çalışmalarını gerçekleştirmek ve yapılan çalışmaya dayanarak bir sonuç bildirmektir. Güvence çalışmamız, Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Uluslararası Güvence Denetimi Standardı (UGDS) 3000'e uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standart, raporun önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin sınırlı güvence elde etmek için denetimi planlamamızı ve yürütmemizi gerektirmektedir.

Denetim şirketimiz, etik hükümlere, mesleki standartlara ve yürürlükteki yasal ve düzenleyici gerekliliklere uygunluğa ilişkin politikalar veya prosedürler dahil olmak üzere bir kalite yönetim sistemi tasarlamasını, uygulamasını ve işletmesini gerektiren Uluslararası Kalite Yönetim Standardı 1 *Finansal Tabloların Bağımsız Denetim veya Sınırlı Bağımsız Denetimleri ile Diğer Güvence Denetimleri ya da İlgili Hizmetleri Yürüten Bağımsız Denetim Şirketleri için Kalite Yönetimi* uygulamaktadır.

Uluslararası Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Meslek mensupları için dürüstlük, tarafsızlık, mesleki yeterlilik ve özen, sır saklama ve mesleğe uygun davranıştan oluşan temel ilkelere dayanan Uluslararası Etik Kuralları (IESBA Kuralları), Uluslararası Bağımsızlık Standartları dahil olmak üzere bağımsızlık ve diğer etik kurallara uyulmuştur.

Gerçekleştirilen prosedürler

Seçilmiş Bilgiler'e ilişkin sınırlı güvence denetimi, öncelikle Seçilmiş Bilgiler'de sunulan bilgilerin hazırlanmasından sorumlu olan kişilerin sorgulanması ve uygun olduğu şekilde analitik ve diğer kanıt toplama prosedürlerinin uygulanmasından oluşur. Bu prosedürler şunları içermektedir:

- Seçilmiş Bilgiler'in belirlenmesinden sorumlu kurumsal ve iş birimi düzeyindeki ilgili personel ile görüşmeler yapılması.
- Söz konusu temel kaynaklarda yer alan ilgili bilgilerin Seçilmiş Bilgiler'e dahil edilip edilmediğini belirlemek için Seçilmiş Bilgiler ile ilgili olarak sağlanan bilgilerin ilgili temel kaynaklardaki karşılık gelen bilgilerle karşılaştırılması.
- Seçilmiş Bilgiler'in örnek bazında maddi doğrulama testlerinin yapılması.
- Seçilen Bilgiler'i değerlendirmek ve ölçmek için Bankanın içsel dokümantasyonunun kullanılması.
- Raporlama dönemine ilişkin Seçilmiş Bilgiler'in hazırlanmasında kullanılan hesaplamaların yeniden yapılması.
- Raporda Seçilmiş Bilgiler'in açıklanması ve sunumunun değerlendirilmesi.

Sınırlı güvence denetiminde uygulanan prosedürler, nitelik ve zamanlama bakımından makul güvence denetiminden farklılık gösterir ve kapsamı, makul güvence denetiminden daha azdır ve sonuç olarak, sınırlı güvence denetiminde elde edilen güvence düzeyi, makul güvence denetiminde elde edilecek güvence düzeyinden önemli ölçüde dardır.

Sınırlamalar

Herhangi bir iç kontrol yapısının doğasında olan sınırlamaları nedeniyle, Seçilmiş Bilgiler'de sunulan bilgiler hataları veya usulsüzlükleri içerebilir ve tespit edilemeyebilir. Görevimiz dönem boyunca sürekli olarak gerçekleştirilmediğinden ve uygulanan prosedürler test esasına göre yürütüldüğünden, Seçilmiş Bilgiler'in hazırlanması ve sunumuna ilişkin iç kontrollerdeki tüm zayıflıkları tespit etmek üzere tasarlanmamıştır.

Sonuç

Sonucumuz bu raporda açıklanan konularda oluşturulmuştur ve bunlara tabidir.

Elde ettiğimiz kanıtların sonucumuzun oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Yukarıda açıklanan prosedürler ve elde edilen kanıtlara dayanarak, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.'nin Seçilmiş Bilgiler'inin; 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren hesap dönemi için tüm önemli yönleriyle sırasıyla Tablo 1'de ve Ek 1'de açıklanan Uygunluk Kriterleri ve Hesaplama Esaslarına uygun olarak sunulmadığı kanaatine varmamıza sebep olacak herhangi bir husus dikkatimizi çekmemiştir.

Sözleşme şartlarımız uyarınca Seçilmiş Bilgilere ilişkin bu sınırlı güvence raporu Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. için Agence Francaise De Developpement'e raporlama yapmak üzere hazırlanmıştır ve başka herhangi bir amaçla kullanılmak üzere hazırlanmamıştır.

Kullanımın sınırlandırılması

Raporumuz, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.'den başka herhangi bir amaçla veya herhangi bir bağlamda hak kazanmak isteyen başka kişi veya kurumlar tarafından kullanılmasına veya dayanak oluşturulmasına uygun değildir. Raporumuza veya bir kopyasına erişimi olan ve raporumuzu (veya herhangi bir bölümünü) dayanak kabul eden Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. dışındaki herhangi bir tarafın sorumluluğu kendisine aittir. Kanunların izin verdiği ölçüde yürütmüş olduğumuz sınırlı güvence raporumuzla veya ulaştığımız sonucumuzla ilgili olarak Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. haricinde hiçbir kişi veya kuruma karşı sorumluluk kabul etmemekteyiz.

Raporumuz Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.'ye sunulmuş olup önceden yazılı iznimiz alınmadan kısmen veya tamamen (Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.'nin kendi iç amaçları dışında) kopyalanmayacak, atıfta bulunulmayacak veya açıklanmayacaktır.

Orhan Akova
Partner

İstanbul, 22 Mart 2024

Gelirlerin Uygunluk Kriterlerine Göre Kullanım:**2022 Sürdürülebilirlik Tahvili**

	Kullanılan miktar (Euro)	Toplam Proje Sayısı
Yenilenebilir Enerji Projeleri*	32,378,866	9

*: 01.01.2023-31.12.2023 için geçerlidir.

Uygunluk Kriterlerine Göre Etki Raporlaması**2022 Sürdürülebilirlik Tahvili**

Sürdürülebilirlik Tahvili'nin projeler üzerindeki önemli sosyal etkilerinden biri Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı'nın hazırlanması ve istihdama katkı sağlanmasıdır. Bu belge, tüm iç doğrudan ve dolaylı çalışanlar ve dış paydaşlar için geçerli olan toplumsal cinsiyet eşitliği eylem planını özetlemektedir. Projenin taahhüdü ve yaklaşımı, Projenin çevresel ve sosyal performansının doğrudan veya dolaylı bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek cinsiyet eşitsizliğini ele almaya dayanmaktadır. Bu Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı, paydaş katılımı faaliyetlerinin yerine geçmez. Bu plan, yüklenicilerin faaliyetleri de dahil olmak üzere iç ve dış paydaşlar tarafından ortaya çıkarılan tüm eşitsizlikleri kapsamaktadır.

Yenilenebilir Enerji Projeleri*	Güneş Enerjisi Santrali projeleri Rüzgâr Enerjisi Santrali projeleri 143.198.822,22 kWh enerji üretildi 92.907,40 ton CO _{2e} azaltımı sağlandı. 22 kadın istihdamı sağlandı. 113 İSG kazası gerçekleşti.
Projelerin Kurulu Gücü Proje-1 Proje-2 Proje-3 Proje-4 Proje-5 Proje-6 Proje-7 Proje-8 Proje-9	49,9 MWm / 50 MWe 39,7 MWm / 35,75 MWe 2,9 MWm/ 2,7 MWe KALTUN 5,36 MWm / 3,62 MWe 5,8 MWm / 4,7 MWe 5,5 MWm / 4,6 MWe 25,7 MWm / 23,6 MWe 12 MWm / 10 MWe 34,3 MWm / 27,6 MWe
İlk Kullanım Tarihi* Proje-1 Proje-2 Proje-3 Proje-4 Proje-5 Proje-6 Proje-7 Proje-8 Proje-9	28.04.2023 09.08.2023 22.09.2023 31.10.2023 23.06.2023 06.12.2023 29.12.2023 10.03.2023 26.04.2023
Vade Tarihi* Proje-1 Proje-2 Proje-3 Proje-4 Proje-5 Proje-6 Proje-7 Proje-8 Proje-9	14.10.2031 09.08.2030 22.09.2028 31.10.2029 23.06.2028 06.12.2028 22.09.2033 23.11.2029 26.09.2028
Projenin Yerelleştirilmesi Proje-1 + Proje-2 + Proje-3 + Proje-4 + Proje-5 + Proje-6 + Proje-7 + Proje-8 + Proje-9	 Cinsiyet Eşitliği (SKA 5) Erişilebilir ve Temiz Enerji (SKA 7) Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (SKA 11) İklim Eylemi (SKA 13)
Üretilen elektrikten yararlanan tahmini hane sayısı	148,047

*: 01.01.2023-31.12.2023 için geçerlidir.

Ek 1 – Hesaplama İlkeleri

Bu belgede, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın ("Banka") 2023 yılı Kullanım ve Etki Raporu'nda yer alan verilerin, bağımsız güvence kapsamında hazırlanması ve hesaplama metodolojileri hakkında bilgi verilmektedir. Raporda sunulan hesaplamalar, Bankanın kendi geliştirdiği metodolojiye dayanarak gerçekleştirilmiştir. Hesaplamalarda kamu kaynaklarından alınan bilgiler (örneğin Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü Bilgi Formu), TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim A.Ş.) ile projelerle doğrudan ilgili veriler kullanılmıştır.

Genel Raporlama İlkeleri

Bu kılavuz doküman hazırlanırken aşağıdaki ilkeler dikkate alınmıştır:

- Bilgi Hazırlama – bilgi kullanıcılarına bilginin alaka düzeyi ve güvenilirliğinin temel ilkelerini vurgulamak; ve
- Bilgi Raporlama – önceki yıl dahil olmak üzere diğer verilerle karşılaştırılabilirlik / tutarlılık ve anlaşılabilirlik / şeffaflık gibi temel ilkeleri vurgulamak ve kullanıcılara açıklık sağlamak.

Tahvil gelirleri konusu altında finanse edilen projeler için hesaplama detaylarını ve temaya göre metodolojiyi aşağıda bulabilirsiniz.

Yenilenebilir Enerji

Bu tip projeler için, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından verilen Türkiye Ulusal Elektrik Şebekesi Emisyon Faktörü Bilgi Formu'nda yayımlanan yıllık üretilen elektrik ve emisyon faktörü miktarı kullanılarak, azaltılan yıllık sera gazı emisyon miktarı hesaplanmaktadır. Bankanın kullandığı şebeke emisyon faktörü güneş enerjisi projelerinde 0,6488'dir. Proje ile azaltılan sera gazı emisyonlarının hesaplanması amacıyla elektrik üretimleri doğrudan proje sahibi şirketlerden elde edilmiştir. Raporlama döneminde (01.01.2023-31.12.2023) şirketlerin elektrik üretimine ilişkin hesaplamalar/varsayımlar yapılmamıştır. Elektrik üretim miktarları ve fatura belgeleri doğrudan proje sahibi şirketler tarafından temin edilmiş, gerekli fatura delil belgeleri bağımsız dış denetçiye sunulmuş ve elektrik üretim miktarları doğrulanmıştır. Azaltılan Toplam Yıllık Sera Gazı Emisyonlarına ilişkin hesaplamalar aşağıdaki formülle yapılmıştır (Firmaların Toplam Elektrik Üretimi (MWh) * Türkiye şebeke emisyon faktörü formülü (tCO₂e/MWh)).

Üretilen Elektrikten Yararlanan Tahmini Hane Sayısı KPI'sinin hesaplanması için TEİAŞ (2023 Türkiye Elektrik Üretimi, 330.307,8 GWh) ve TÜİK (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2023; 85.372.377) verileri kullanılarak bir kişinin elektrik tüketimi hesaplanmıştır. Hesaplamalarımıza göre Türkiye'de kişi başına elektrik tüketimi 3.869 kWh/yıldır. Bir hanede 4 kişinin yaşadığı varsayıldığında hanenin yıllık elektrik tüketimi 967,25 kWh/yıl olarak hesaplanmaktadır. Bu üretim verisi (143.198.822,22 kWh), yıllık kullanım miktarına (967,25 kWh) bölüldüğünde; Üretilen elektrikten yararlanan tahmini hane sayısı 148047 hane olarak hesaplanmıştır.